

„Edinost“

Izidje enkrat na dan, razen nedelj in
pustnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 34 kron
za pol leta . . . . . 17 „
za četrt leta . . . . . 8 „
za en mesec . . . . . 3 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 5 stotink (3 avč.); letna Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Pcalana, osmrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Kokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Caristia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin viccolo št. 3, 11. nast. str.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcijskega lista „Edinost“ v Trst

Celje.

(Dopis iz strokovnjaških krogov.)

Dne 10. t. m. se sestanejo zaupniki njih, ki imajo prvo besedo v glasovitem celjaskem vprašanju: zaupniki štajarskih Slovencev.

V ta zadnji hip, neposredno pred tem usodnim zborovanjem, čegar sklepi utegnejo vplivati ne le na rešenje vprašanja celjaskih vsoprednic, ampak tudi na bodoči razvoj notranje-političnega življenja v državi, bi si usodili mi, položiti merodajnim činiteljem na srce sledeče, po našem prepričanju prevadne momente in pomisleke.

Štajarskim Slovencev kličemo danes na ves glas in jih rotimo: Nikar, nikar se ne zadovoljite s kakšnim polovičarskim takozvanim »slovenskim« višim gimnazijem. češ, »da bo prehod ložji in ker zdaj, pri teh razmerah ni lahko več dobiti! Marveč naj koj zahtevajo vstrajno in brezobzirno popolnoma slovenski višji gimnazij, oziroma dva popolnoma slovenska viša gimnazija!

Gimnazija, ki bosta istotako slovenska, kakor so na Češkem češki gimnaziji res češki in na Poljskem poljski gimnaziji res poljski!

Naši rojaki na Štajerskem naj se nikar ne puščajo begati od nikogar — od nikogar, pravimo — češ, da nimamo še slovenskih učnih knjig za višje gimnazijalne razrede. Da Nemci in žnjimi zvezana vlada porabljajo to pretežno, kadar koli nam vzkrčajo, kar nam je država dolžna dati na polju srednjega šolstva, temu se ne smemo čuditi. Ali neodpustno bi bilo, ako bi mi sami se svojo neodločnostjo, se svojimi dvomi, dajali tej preteživi videz opravičenosti!

Kujige se že spisejo hitro. In dokler ne bo teh — za prva leta — pa naši rodoljubni in požrtvovalni gg. profesorji gotovo drage volje prevzamejo poduk tudi brez učnih knjig! In nikdo nima pravice dvomiti, da ne bi naši gg. profesorji ameli tudi brez knjig vršiti svojo dolžnost v toliki meri, da dijaki niti ne bodo pogrešali knjig.

Tudi bodočnost teh slovenskih dijakov, ki bodo prihajali iz slovenskih gimnazijev, naj ne dela skrbi nikomur. Mi nimamo nikakega dvoma na to stran.

Če so gospodje profesorji na svojem mestu, vzgajali nam bodo gotovo takih mladenčev, ki se pokažejo dorasle vsem zahtevam, ki jih stavlja država do svojih abiturientov. Če se nam teh naših dijakov ni sramovati že sedaj, ko morajo na neslovenskih gimnazijah, poleg težkoč, ki so neizogibno spojene s predmeti samimi, premagovati še težave učnega jezika, ki ni materini jezik

njihov: koliko lepše bodo vspevali in napredovali v učnih predmetih samih, ako jim na slovenskem gimnaziju odpadejo težave v premagovanju tujega učnega jezika!!

Morda bo kdo onih, ki si res vpešnega srednješolskega pouka sploh ne morejo prav misliti, ako ne v nemščini, prigovarjal s potrebno popolnega poznavanja nemščine. No, tudi na to stran ne treba nikomur, da bi si dalal skrb. Kajti gotovo je, da bo pouk v nemščini, kakor v učnem predmetu, tudi na slovenskih gimnazijah tako urejen, da se bodo dijaki mogli popolnoma pričevati temu jeziku, izlasti še, ko je sploh že znana nadarjenost Slovencev za učenje tujih jezikov!!

Na drugi strani pa bi se vsako polovičarstvo v tem zmislu, da bi se nekateri predmeti poučevali v slovenskem in drugi v nemškem jeziku, strahovito maščevalo v kratkem.

To je neoporečna pedagoška zahteva: tudi na srednjih šolah bodi pouk po jeziku jednoten!! Kdor govori drugače, ta je ali neveden v tej stvari, ali pa vedoma govori neresnico iz Bog ve kakih motivov!

Štajarski Slovenci naj se tudi nikakor ne dajejo tolažiti s tem, da se bodo le za začetek samo nekateri predmeti poučevali v slovenski, drugi pa v nemščini, a da se pozneje slovensko poučevanje raztegne na vse predmete (razven nemščine kakor učnega predmeta).

Na take obljube — pa prišle od kogar si bodi — naj štajarski Slovenci ne zidajo nikar! Saj nas uče prebitke skušnje. Ako bi mi Slovenci res že imeli, kar vse se nam je že obečalo tekem let od raznih ministrov, sekejskih načelnikov, namestnikov itd.: kako drugače bi bilo že ravno na polju šolstva, nego v resnici je. Le hipen pogled na dosežani razvoj slovenskega šolstva mora poučiti vsakogar, kako se takšnje obljube izpolnjujejo, oziroma: na koliko lepih obljub ni prišlo za nas Slovence tudi dejanje.

Skušnje življenja: te so šola — te naj nas vodijo, ako nočemo, da bomo zopet in zopet doživljali britke prevare. Zato kličemo štajarskim Slovencev: vsi naj stopijo kakor zid za popolnoma slovenske višje gimnazije!

To je naš nasvet, to je naš nujen opomin. Morda bo pogrešal kdo, ker se nismo dotaknili v hipu najbolj perečega vprašanja, ki te dni razburja duhove, vprašanja od Nemecev zahtevane odprave slovenskih vsoprednic iz Celja.

No, tega prepornega vprašanja se nismo hoteli dotakniti, ker se nam to ni zdelo po-

trebno, in sicer zato ne, ko se je že toliko pretresalo na vse strani, da bodo imeli zaupniki v Celju zadostno materiala pred seboj za svojo odločitev v tem vprašanju.

Politični pregled.

V Trstu, 10. aprila 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

Obstrukcija na obzorju.....! Vsaj izgledalo je tako. Včerajšnja seja zbornice poslancev se je zaključila v znamenju obstrukcije. Junaki dneva pa so bili zopet Vsenemci. V tolažbo vsem prijateljem mirnega državnozbornskega delovanja pa moremo omeniti, da dogodki včerajšnje seje napravljajo na nas utis, da včeraj nemški gospodi ni prihajalo tako od srca in, da je bila stvar bolj prisiljena in izsiljena. Nobena nemških strank si ni upala prav zastaviti svojih instrumentov v hreščečem koncertu, ki ga je vidnim zadovoljstvom dirigiral Jurij Schönerer. Vse stroške spektakelja so morali torej pokrivati Vsenemci izključno. — Precej opravičena je torej misel, da ta obstrukcija ne pojde do skrajnosti in da ostane bržkone le epizoda! To domnevanje je opravičeno tem bolj, ker so se isti Vsenemci sami dali vendar potolažiti v toliko, da so obljubili, da v naslednji, to je današnji seji zbornice, ko se bo glasovalo o predlogu poslanca dra. Ploja, radi katerega predloga so včeraj Vsenemci vprizorili vihar, zapuste dvorano. Toraj oblaki, ki vise nad zbornico vendar niso tako gosto temni, kakor so se dozdevali začetkom, ko so se dali ukrotiti celo oni Nemci, ki so najbolj nemški. Seveda doprinašajo Nemci vse te velike »žrtve«, samo, da na ministerski stolici ohranijo svojega najboljšega zaščitnika, dr. Körberja.

Tega dejstva ne smemo nikoli izpustiti iz pred oči, ako hočemo prav presojevati položaj v parlamentu.

Med dšilimi spisi, ki so se prečitali začetkom včerajšnje seje, je bil poziv ministerskega predsednika, naj zbornica izvoli člene delegacije in kvotne deputacije. Zbornični predsednik je izjavil, da te volitve postavi na dnevni red prihodnje seje. Poslanec Choc je stavil predlog glede inkompatibilitete državnozbornskega mandata z državnimi in nekaterimi drugimi službami.

Zbornica je na to nadaljevala razpravo o proračunu naučnega ministerstva in sicer o točki »obratno šolstvo, specialne šole.« Posl. dr. Lecher je menil, da govor ministerskega predsednika dr. Körberja v prvi seji ni napravil na nobeno stranko najboljšega utisa. Ministerski predsednik naj bi slednjič od svojih lepih govorov prešel h konkretnim dejanjem.

Nemci se ne morejo in nočejo odpovedati posesti nemških mest, v katerih so tisočletja kulturne delovali in se morajo najodločneje protiviti temu, da bi se na kakoršenkoli način skušalo tem mestom odvzeti nemški značaj. Nemci se bodo morali po vzgledu slovanskih strank vedno bolj približevati politiki brezobzirnega odklanjanja, ako si bodo hoteli ohraniti svojo narodnost.

Naučni minister pl. Hartel je odgovarjal na razne nasvete in pritožbe. Izjavil je, da so zrelostne skušnje na srednjih šolah na sploh neobhodno potrebne, na obrtnih šolah pa brezpomembne. Glede sprememb v pogojih za doseg prave za enoletne dobrovoljce, naznanil je dr. Hartel, da se v tem pogledu pogaja s kompetentnimi ministri.

Ko so govorili še nekateri govorniki, zaključila se je debata. Predsednik, grof Vetter, je povprašal zbornico, da-li podpira resolucijo socialističnega poslanca Hannicha glede ustanovitve državne obrtne šole na nemškem ozemlju severo-zapadne Češke. Vsenemec dr. Bareuther je zahteval, naj bi se ta šola imenovala nemška obrtna šola.

Poslanec dr. Ploj je predlagal, naj se ustanovi češka obrtna šola v enem primernem češkem mestu okraja trgovinske zbornice budjevojske ter jedna nemška obrtna šola v okraju hebske trgovinske zbornice. Zaključni govor poročevalca barona d'Elverta se je izgubil v velikem ropotu, ki je nastal v zbornici.

Vsenemec dr. Bareuther je izjavil, da njegova stranka ne bo mogla nikoli glasovati za ustanovitev kake slovanske šole, dokler se ne izbrše iz proračuna postavka za slovenske paralelke na celjskem gimnaziju! Vsed tega je govornik zahteval, naj se Plojev predlog razdeli na dva dela in naj se glasuje o vsakem delu posebej.

Ker se je predsednik branil razdvojitvi Plojev predlog, nastal je med vsenemškimi poslanci grozovit vihar. Bareuther je izjavil, da bodo Vsenemci glasovali proti vsemu predlogu, ako se isti ne razdeli na dva dela ter se ne bo glasovalo posebej za ustanovitev nemške in posebej za ustanovitev češke obrtne šole.

Predsednik je na to, ob groznem vrišču in ropotu Vsenemcev, postavil na glasovanje Bareutherjevo zahtevo, naj se Plojev predlog razdvoji. Na glasovanju je Bareutherjev predlog padel, ker so zanj glasovali samo Vsenemci in nemški nacionalci. Vspah tega glasovanja je povzročil v zbornici neopisen vihar. Vsenemci so vpili, razbijali s pulti in žvižgali, da je bilo groza. Nekateri vsenemški poslanci so z železom in kladi razbijali po pultih, kar dokazuje, da je bilo vse že

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šsona, prev. M. Č. 4. 6.

IV.

»Idi, idi, prosim te«, se je nasmehnil Vladimir po sili, »lepo me sokoliš na vojno. Vem jaz, da ne odhajam na ples v dvorani, kjer človeka ranjajo le lepe oči; ali veruj mi, da svoje glave ne bom prodal tako v ceno. Čakaj, čakaj samo, brate! Sedela bova še kakor stara in sosed v zapečku na svojih premoženjih, kadeča iz dolge pipe, pa bom jaz pripovedoval svoji deci, kako smo pod Jelačićem Košuta tolkli. Čakaj, čakaj.....«

V to je zagrmel boben. »V red«, je zvenela zapoved. Vladimirja je prišinjala kriški strela, srce se mu je staniilo. Živo je objel Evgena ter dahnil poljubivši ga trikrat: »Z Bogom brate!«

»Srečna ti pot! Bug naj te spremlja in povrni se!« Sedaj se je Vladimir iztrgal pri-

jatelju iz naročja, pogledal proti Zagrebu in je, iztisnivši, še enkrat: Čuvaj mi Lucijo, odhitel v vrste.

»Pozor! Na počast!« je zvenela zapoved. Sedaj je zaklical zapovednik: »Na rame! Desno kret! Napried stupaj!« Vladimir je pomahnil Evgenu, narod je vsklikal, a četa je krenila v daljnji kraj. V tih sobici sredi Zagreba pak so padale iz deviških oči vrele solze na mehko vzglavje: Lucija je plakala za svojim Vladimirjem.

Gospa Klara ni prigovarjala Lucijinim solzav. Iz ene strani se je nekoliko bala svojega moža, z druge pa se je bila prepričala, da deklica resno ljubi Vladimirja. Resnična žalost je silila torej njeni hčeri solze na oči, a take solze tečejo brez ozira, takih solz ne moreš zaustaviti; prigovarjanje more le množiti žalost, večati ljubezen. Vruha tega se je tudi plašila očesa Evgenovega, ki je često obiskoval Dobranica in o tem tolažil Lucijo. Ko je donesel prvo kratko pisemce Vladimirjevo, pisano po prehodu Jelačićeve vojske

čez Dravo, vsklikala je deklica od veselja, da, bila je tako oduševljena, da je je poljubila pred Evgenom, pripominvši kaj naivno, da bo na vsaki način skoro konec vojni, ki je ban v kratkem času prehodil toliko poto ne izgubivši o tem niti jednega moža. Evgen se je o tem trpko nasmehnil, ali ni hotel prigovarjati deklici niti z eno besedico; ni jej hotel iz-pred oči iznebiti mrene te sladke omame. Kaj je ona znala, kaj je Ogrska, kolika je Ogrska; kaj je ta dekliška pamet vedela, da se tu bije boj na življenje in smrt, besen boj brez usmiljenja. Saj njeno mlado srce ni imelo široko svetovnega pogleda. Tudi oče jo je utrjal v nje blaženi veri; mislil si je, da je neznanje deklici še v najboljšo tolažbo. A kako še le, ko je bila sama na vrtu, ne vidjena in neslišana od nikogar, kako je ta kratki, v taboru s svinčnikom pisani listič pritiakala na svoje srce, kako je zvesto in pobožno premotrivala vsako besedico, kakor da iz vsake črke seva Vladimirjevo oko. Kratko je bilo to pisemce, ali v

teh malo priprostih besedah hotel je Vladimir zbrati vsa čustva srca svojega: »Premila, presla-lka Lucija«, je pisal, »draga zaročnica moja! Ne morem ti pisati, nego teh malo besed. Ni so mi dali zli ljudje; sedaj mi treba držati puško, a ne pero. — Kaj naj ti govorim? — Da te ljubim in stokrat ljubim. Ni sam ne vem, kako sem došel semkaj. Ničesar nisem videl, ni čul, videl sem le tvojo sliko, Lucija, čul tiste zadnje besede na slovesu: »Vladimir! Vstrajati hočem do smrti! Ljubiti te hočem za vedno!« Minola je malokatera noč, da nisem sanjal o tebi. Si-li tudi ti o meni, mila devojka? Oh, vem, da si! Mislil na-me, sanjaj o meni, moli Boga za-me! Vem, da potem ostanem zdrav, kakor sem sedaj. Poljubi to pismo; tudi jaz sem je poljubil. Ljubi me, ljubi, ljubi, kakor ljubi Tebe tvoj Vladimir!«

(Pride še.)

naprej pripravljeno. Vsakokrat, ko je hotel predsednik govoriti, postal je vihar še silnejši. Vsenemška jeza se je posebno izlivala proti onim nemškimi strankam, ki niso glasovale za Barentherjev predlog. Poslanec Wolf je predlagal, naj se seja pretrže. Schönerer je na to vpil »zaključite sejo!«, na kar so ta vsiklik za njim ponovili vsi vsenemški poslanci. Vsenemec Schalk se je podal k predsedniku, s katerim se je nekaj pogovarjal, posl. Strobach je na to zaklical predsedniku: »Kaj vas briga Schalk, stavite na glasovanje!«

Ko je Schalk zapustil predsednika, stavljal je isti ob groznem ropotu na glasovanje ne katero predlogo, ki so imeli prednost pred onim o ustanovitvi obrtnih šol. Večina je glasovala za te predloge. Na to je postal vihar še večji, vsenemški poslanci so se vedli kakor zbesneli ter so obkrožili predsedniško tribino, groze predsedniku. Posl. Iro je zagrabil zvonec ter hčl žajim po predsedniški mizi ter zalučal sledajič zvonec proti predsedniku, po sreči pa zvonec ni zadel predsednika in je padel za istim na tla. Pritekli so seveda tudi drugi poslanci, ki so napadali Vsenemce radi njih postopanja in le malo je manjkalo, da ni prišlo do pravega pretepa.

Predsednik je na to pretrgal sejo za pol ure.

Ko se je seja ob 5. uri in tri četrti popoldne zopet otvorila, naznanil je predsednik, da je seja radi pozne ure zaključena. Posl. dr. Barenther je podal izjavo, v kateri je protestiral proti načinu glasovanja ter izjavil, da izgredi niso bili naperjeni proti predsednikovi osebi.

Kakor se poroča, so Vsenemci sklenili, da se v prihodnji seji ne udeležijo glasovanja o Plojevem predlogu ter da tega glasovanja ne bodo motili.

Parlamentarne stvari. Med pavzo, ki je bila večeraj po pretrganju seje poslanske zbornice, so imeli načelniki vseh parlamentarnih klubov, razun vsenemškega, konferenco, na kateri so se posvetovali, kaj jim je storiti z ozirom na obstrukcijo Vsenemcev. Predsednik grof Vetter se je pritoževal radi izgredov in je izjavil, da položi svojo čast, ako se mu ne da zadoščenja in ako ne priznajo načelniki vseh klubov, da je postopal po opravniku. Grof Stürgk je izjavil, da priznava korektno postopanje predsednikovo, istotako dr. Pacák.

Dr. Lueger se je izjavil popolnoma nasprotnim kakoršni koli kapitulaciji pred vsenemško obstrukcijo in je zahteval, naj bi jo premagali z nasiljem ter naj bi glasovali kljub razgrajanju Vsenemcev. Krščanski socialisti bi delali špalir med tem, ko bi drugi poslanci nosili glasovnice v žaro. Istočasno naj bi drugi poslanci obstopili predsedniško tribino, da bi predsedništvo branili pred napadi Vsenemcev.

Vsi drugi načelniki klubov so bili proti Luegerjevemu nasvetu, posebno Daszynski, kateri je izvajal, da se ni smeti posluževati takih sredstev.

Posl. Stürgk, Funke in Kaiser so predlagali, naj se seja z ozirom na pozno uro zaključi. Stürgk je tudi sporočil, da je pregovoril Vsenemce, da opuste škandale, isti da zahtevajo le, naj se jim dá priložnost do izjave glede formalnosti glasovanja. Kakor se razvidi iz poročila o seji, se je Vsenemcem to tudi dovolilo.

Eigenthümliche Verhältnisse.

Tudi ministerski predsednik dr. Körber je priznal v svojem govoru, katerega je imel v predvečerajšnji seji poslanske zbornice, da v naši državi vladajo »eigenthümliche Verhältnisse« t. j. posebno čudne razmere. Tožil je, da se v tej naši ljubi Avstriji za vsako jezikovno malenkost — sekirajo vse mogoče instance in celo ministri sami, katere tudi v državnem zboru samem nadlegujejo radi takih malenkosti. Da, ekscelence, naša država je res čudna država, država neverjetnosti, kakor se jo splošno imenuje. Ali, kdo pa je kriv, da v naši državi ne vladajo normalne razmere? Kdo je kriv, da v naši državi obstoji toliko teh malenkosti, radi katerih treba nadlegovati vse instance? Niso-li morda tega krive na tem razce vlade in morda ne ravno najmanje Körberjeva vlada sama?! Ali pustimo danes vprašanje: zakaj je toliko teh »malenkosti« in kdo je kriv, da iste obstoje? Ustavimo se raje nekoliko pri vprašanju: zakaj se mora tako često radi najmanjših jezikovnih malenkosti nadlegovati vse instance do najnižje? In zakaj se morajo še ministri sami baviti s takimi interpelacijami, ki se tičejo jezikovnih »malenkosti«? V odgovoru

na to vprašanje tiči najhujša obsodba tudi iste vlade, kateri načeljuje isti Körber, ki se zgraža radi takih sekatur... Potrudite se ekscelence, da bo uradništvo, pričenači že od najzadnjega kancelista, pravično tudi Slovonom monarhije, pa boste videli, kako hitro bodo vsi višji uradniki in tudi ministri sami rešeni vseh sitnosti radi jezikovnih malenkostij!

Poskrbite najprej, da se bo povsod izvrševala najstrožja enakopravnost v zmislu državnih temeljnih zakonov, pa bo kmalu vse v redu! Ako se pa tu pa tam dogodi kak prestopek proti enakopravnosti, ugodi naj se tozadevnim upravičenim pritožbam že na prvih instancah in potem ne bo treba višjim instancam vznemirjati se! Dokler se bodo pa prve instance obotavljale upoštevati upravičene pritožbe radi krivic na jezikovnem polju, naj se g. Körber nikakor ne zgraža radi sekatur, katere mu povzročajo jezikovne malenkosti! Čudne razmere niso radi tega, ker so pritožbe radi krivic v jezikovnem pogledu tako pogoste, temveč so razmere čudne zato, ker se take krivice sploh prepogosto dogajajo!! Sicer je pa najhujša samoobsodba, ako katera vlada toži radi čudnih razmer v državi. Če so razmere v državi čudne in nenormalne, krive so menda na tem v prvi vrsti dotične vlade same!!

Rusi in Poljaki. Nedavno smo v tem listu citirali neke besede, ki da jih je izrekel car Nikolaj ozirom na izdajstvo polkovnika Grima. To izjavo carja, da ga namreč posebno veseli, da med izdajcami ni nobenega Rusa in nobenega Poljaka, smo pozdravili lahko umljivim zadoščenjem. Tudi »Obzor« povdarja, da je to jako karakteristično, da car ne dela razlike med Rusi in Poljaki. Ta identifikacija ruskih in poljskih podanikov je znamenita ravno sedaj, ker bodo valed nje prizadevanja za poravnanje disonanc med Poljaki in Rusi imela več nade do vspeha. To je sad skupne nemške nevarnosti.

Še karakterističneje so carjeve besede, ako pomislimo, na koga je mislil prav za prav, ko je rekel, da bo z onim drugim že znal obračunati. Car je hotel reči, da je Grimm, da-si ruski državljani, vendar Nemeec! Da-si je preiska tajna, vendar je znano toliko, da je v izdajstvo zapleten tudi generalni štab nemške države in Nemčija sploh!

Sploh obrača car Nikolaj skrb v to, da se razmerje Poljakov do Rusije zboljša. Ta dispozicija carja dobro prihaja onim, ki mislijo, da Poljakom treba impirirati z drugim, nego s strogostjo. In ti pojavi konsolidarnosti med Rusi in Poljaki so začeli vzbujati skrb med prvaki vsenemškega gibanja. Le ti so veliko računali na antagonizem med Rusi in Poljaki, ki je na vsej črti prihajal na korist Nemeem in vsem nasprotnikom Slovanstva v obče. Besede carjeve pa pričajo, da je tu resen začetek drugačnim časom, ko neprijatelji Slovanstva ne bodo mogli več toliko računati na ta antagonizem med dvema najštevilnejšima plemenoma slovanskima. Tem radostnejše so odmevale one besede v sročih Rusov in Poljakov in Slovanov v obče.

Grof Bülow na povratku v Rim.

Iz zadnjih dunajskih listov doznajemo, da so večeraj zvečer na Dunaju pričakovali nemškega državnega kancelarja grofa Bülowa, ki se vrača iz Benetk, kjer je imel — kakor znano — sestanek z italijanskim ministrom za vnanje stvari, Prinettijem. S prvega se je hotelo trdit, da je ta sestanek povsem le »slučajen« in torej brez vsacega političnega pomena. No, kmalu so tudi oficijozni opustili napore za vzdržanje te — bajke in ves svet je bil na jasnem in v soglasju, da je bil sestanek med grofom Bülowom in Prinettijem visokopolitičnega pomena. Nikdo ni več dvomil na tem, da je bilo obnovljenje političnih in gospodarskih zvez med udeležnicami trozveze predmetom razgovora, torej — trozveza sama! To pa je menda vendar visokopolitičen argument.

Predvečerajšnjim je grof Bülow zapustil Benetke. S prvega je bilo določeno, da pojde iz Benetk direktno v Berlin. Pozneje je spremenil dispozicije svoje. Morda se mu je dozdevalo, da je primernejše in umestnejše, ako ustmeno sporoči našemu grofu Goluchovskemu, kako sta sklepala s Prinettijem o — življenskih interesih Avstrije. In Goluchowski je moder mož in skromen mož ki občuti kakor nekako dobroto, ako je grof Bülow tako dobron, da si razbija njegovo (grofa Goluchovskega) glavo. Kolikor mi

poznamo našega ministra za vnanje stvari, se mož ne bo dosti obotavljjal, marveč vzame spoštljivo na znanje kar sta izvolila dogovoriti se gospoda Bülow in Prinetti.

Indirektno priznava to tudi »Neue Fr. Presse«. V prvo priznava, da se je grof Bülow še le zadaji hip premislil in se odločil, da medpotoma poskoči tudi malec k prijatelju grofu Goluchovskemu! Iz tega izhaja sam od sebe sklep, da je bil grof Bülow do zadnjega tega menenja, da mu ne treba hoditi na Dunaj, ker zadošča, da se je dogovoril z gospodom Prinettijem. Zadošča tudi za — Avstrijo!

Potem pravi tudi »Neue Freie Presse«, da grofa Bülowa obisk na Dunaju pomenja nadaljevanje in popolnjeje razgovorov v Benetkah. Popolnjeje torej samo!! Temeljna podstava je torej bila določena v Benetkah; grof Goluchowski more torej priznati le še kako brezpomembno arabesko. Bülow je šel torej najprej v Benetke. S tem je dal laški diplomaciji priliko, da more prejudicirati vsem pogajanjem od strani Avstrije! Da ni vedel grof Bülow, da grof Goluchowski ne bo delal težav, bi se bil gotovo najprvo obrnil do Dunaja, ker je vendar Avstro-Ogrska nerazmerno važnejša zavezaica nego pa Italija. — Avstrija je močnejša gospodarski in številno in mere biti Nemčiji tudi po položenu svojem v srečev Evrope v veliko večjo zaslombo, nego pa Italija. Ako bi se torej nemški kancelar le količkaj bal, da naleti na Dunaju na odpor, bi bil gotovo najprej tu iskal sporazumljenja. Ali v Avstriji smo menda že davno pozabili, kaj je to lastna volja nasproti Berlinu, in zato je mogel grof Bülow mirnim srcem potovati naravnost v Benetke in se more na povratku ustaviti na Dunaju le v »popolnjeje« razgovorov v Benetkah!

Tako je lepo razdeljeno. Avstro-Ogrska je Nemčiji v glavno zaslombo, Nemčija daje zato Italiji prvo besedo in grof Goluchowski je dober in moder mož. Avstrijski državljani pa so... čitatelji naj si izvole sami domisliti ta stavek.

Vrenje v Belgiji za splošno volilno pravo. — Predvečerajšnjim je bil v Bruselju velik shod, na kateri je došlo tudi več španakih republikanskih poslancev. Poslanec Van der Velde je izrekel v svojem govoru kar naravnost, da sedaj mora nasilje priti na pomoč razlogom pameti. Po zborovanjih so bile velike demonstracije po mestu. Demonstrantje so v nekem delu mesta celo zanetili ogenj.

Tudi iz drugih provincijalnih mest javljajo o izgredih. V Genti se je srd množice obrnil proti katoliškim poslancem, katere so morali orožniki spremljati na dom. Redarji so z revolverji razganjali množico, a le-ta se je razšla še le potem, ko jo je neki socialistiški pralaneec rotil, naj se razide.

Tudi v Antwerpenu so množice insultirale povrnivše se katoliške poslance.

Vojna v južni Afriki. Tudi današnje vesti potrjujejo naše nazore, da je namreč Anglija tista, ki v resnici bolj želi sklepa miru, nego pa Buri. Iz Amsterdama prihaja namreč vest, da najodličnejši liberalni unijonist in ubežnik nezobnega Gladstonea — tega jedinega med velikimi državniki Anglije, ki se je res dajal voditi od pravice in človekoljubja in ki je bil vajdar zaščitnik zatiranim — lord Rosebery, pojde v južno Afriko, kjer se hoče obvestiti na lieu mesta, da bo mogel kralju Edvardu predložiti primernih predlogov. Kralj da je namreč jako nejevoljen, ker pogajanja nočejo iz-pod rok; on da hrepeni po dnevu, ko bo definitivno konec sovražnostim.

Na drugi strani pa poročajo, in sicer tudi iz Amsterdama, da je bilo stanje Burov koncem marea naravnost izvrstno. Sedanje položnje Burov da je tako ugodno, kakor v prvih dneh burskih zmag! Kitchener in ljudje, ki ga obdajajo, da so kar potrti. S temi vestmi v soglasju je tudi vest iz Kotonje, da je predsednik Krüger v neprestani zvezi s Transvalom in da je danes bolj nego kedaj prepričan o konečnem vseh Burov. Sedaj da se bori več Burov, nego ob začetku vojne. Krüger je neprestano najboljih nad.

Ta sli ona teh trditev utegne biti malec pretirana, ali že iz vedenja na angleški strani izhaja, da je zmagozvest na Angležkem močno upadla. Dokler so bili uverjeni o svoji zmagi, niso hoteli ni čuti besede pogajanja in so samo poznali le kruto besedo: brezpogojna kapitulacija. Če so danes postali mehkeji — pa bodi da stavljajo te in one,

za Bure nevspremljive zahteve — priča to, da ne verujejo več v konečno zmago svojo. Anglež ne pozna sentimentalnosti, on si množi svoje bogatstvo, pa bodi tudi preko mrtvih trupel. Temu temeljnemu svojstvu v narodnem značaju Angležev služi tudi diplomacija. Ponaolvjamo torej: če Angleži govore o pogajanjih in če v ta namen pošiljajo v južno Afriko najboljšega vojskovodjo svojega, lorda Wolseleya ter jednega svojih odličnih državnikov, pomenja to, da niso več tako prepričani o sv.iji zmagi.

Tržaške vesti.

Novi škof tržaški. Škofom tržaškim je imenovan mons. Nagel. S tem je rešeno to težko vprašanje. Ker mons. Nagel ne zna niti besedice slovenski, imenovan bo za slovenske vernike generalni vikar zmožen slovenskega jezika. Na tržaškem namestništvu se imenuje za to mesto monsignor Martellanz.

Kake skrbi imajo sedaj na škofijem ordinarijatu? Neki dopisnik »Naše Slove« iz severne Istre beleži pojasnilo nekega župnika, da svečeniki te škofije niso dobili od strani ordinarijata nikakega naloga glede zvonjenja povodom smrti pokojnega kardinala. Dotični župnik je menil: Nismo dobili naloga in tudi ne zvonimo, ker zdi se, da so naši poglavarji v Trstu izgubili glavo. Blagopokojni kardinal je bil naš najvišji cerkveni dostojanstvenik za sv. Očetom. On ni bil samo knezo naš škof, ampak tudi mitropolit za petero naših škofij. V vseh teh škofijah se gotovo zvoni za mir in pokoj njegove duše — kjer so viši pastirji na svojem mestu, ali, kjer niso izgubili glave. Da se v nas, v škofiji tržaško-koperski ne zvoni, to nas ne iznenadja ni malo. Na tržaškem ordinarijatu imajo sedaj nujnejega posla. Tam študirajo stari in mladi reformatorji, kam bi vrgli kakega našega svečenika, da ugodijo italijanskim židovsko-liberalnim listom v Trstu, Poreču, Rovinju in Pulju. Oni nimajo časa za take malenkosti.

Treba sestavljati, pisati in podpisavati fermane ali dekrete. Treba razmišljati ali snovati, kako bi kakega nevarnega svečenika odpravili s kakega važnega mesta. Kardinal Missia nima vlasti in moči. On ne more več ni škoditi ni koristiti. Dokler je bil živ, dokler je vršil svoj vzvišeni poklic, dokler je mogel vplivati in odločevati, poljubljali so mu kolena, a sedaj leži mrzel kakor led na mrtvaškem odru — sedaj treba misliti na žive, ki bi mogli še pomoči, še koristiti, deliti časti in dostojanstva. Na te treba paziti, tem se treba lizati in klanjati....!

Istotako beleži »Naša Slove«, da tržaški ordinarijat ni ničesar odredil v proslavo 25-letnice Leva XIII. in meni, da je bil vzrok temu v okolnosti, da se je gosp. kapitularni vikar bal židovsko-irredentarskih listov. Vedel da je tudi gospod vikar, da bi se municipij mesta tržaškega ne odzval njegovemu pozivu na kako svečanost v čast Leva XIII., ker bi to uzalilo službeno Italijo, s katero koketujejo odločujoči krogi v mestu tržaškem. Ali tudi vse italijansko svečeništvo ne bi z obema rokama vsprejelo take proslave, ker je v mnogih njih »patriotizem« močnejši, negoli katoliško prepričanje. Takih ima prečastaj okolo sebe. Ti so mu morda svetovali, da je bolje mirovati, nego-li zamerjati se posvetnim mogočnejšem, ki so na čelu raznim brezverskim društvom. Rekli so mu bržkone, da je dobro moliti Boga, ali da ne škodi, če se véasih tudi peklensčeku prižga voščena!

Reški »Novi list« piše: »Slovenskemu Narodu« je žal, ker smo mi obsodili njega predlog za kompromis z Nemeem v celjski stvari. Kdor čita naš list, ve, da, ako kdo, mi ne odklanjamo sporazumljenja in kompromisa. Ali vse ima svoje meje. Kompromise je možno sklepati samo z ljudmi in strankami, ki, težeči k istemu cilju, hodijo različna pota — nikdar pa med njimi, katerih konečni cilji so si povsem nasprotni.

Ako bi ljudje okolo »Naroda« hladnokrvneje premetrili svoj predlog, bi tudi sami prišli do prepričanja, da bi bilo tudi za njih same veliko bolje, ako pade ta predlog, nego pa, da se stavljajo v nasprotstvo z vsem Slovanstvom. Nekoliko partijskih izjav, storjenih iz osebnih in strankarskih nagibov, ne morejo poravnati neugodnega iznenadenja, ki

je je vzbudil »Narodov« predlog v vsem slovanskem svetu.

V sredi obče vojne, ki jo je Pangermanstvo — ta največji neprijatelj vseh nas — v Avstriji začelo proti Slovanstvu, in sredi junaškega in krvavega odpora slovanskih narodov, je oni glas ljubljanskega lista počil za nami kakor strel v ledja in še nam je neizbrisen utis, ki nam ga je zapustil, ko smo ga čitali.

Stokrat bolje je, umakniti se iz pogreške, nego-li dalje goniti v njej. Tako umaknenje bi služilo »Narodu« samo na čast, pak bi si nobeden njegovih strankarskih nasprotnikov ne drznil eksploatirati ta čin, radi katerega bi zaslužil priznanje vseh onih, ki mu niso pritrdili, ko se je bil, morda z najboljšim namenom, zaletel z onim nesrečnim predlogom.

Storite svojo dolžnost! Pišejo nam: Nепrestana je pri nas borba za naše narodne pravice in, da si smo dosegli že marsikaj, osobito na c. kr. oblastih, moramo vendar še skoraj dan na dan doživljati kakov za našo narodno stvar neprijeten slučaj.

Pred kratkim je šel neki naš človek na redarstveni komisariat pri sv. Jakobu, da mu dajo listke za prijavo podnajemnikov. — Gospoda so izjavili, da slovenskih nimajo! Dotični stranki so šli sicer res na roko, da si je sama spisala take prijave, ali to nam ne zadostuje. Mi hočemo in zahtevamo, da se nam streže povsodi in vselej s tiskovinami v našem jeziku, kakor se streže drugim narodnostim.

Mi radi priznajemo, da spada sv. Jakobski redarstveni komisariat (v pogledu na jezikovno vprašanje) mej najpravičnejše, da si istega vodijo Neslovenci, ali to nam ne zadostuje.

V narodnem boju ne poznamo drugega, nego popolne narodne pravice — kakor nam jih zagotavljajo zakoni. Ako se nam da, kar nam gre, nehamo napadati, drugače pa: boj brez parda!

Vspored IV. shoda slovanskih časnikarjev, ki se bo vršil v Ljubljani o binkoštnih praznikih, je določen takole: Dne 17. maja (v soboto): ob 8. uri zvečer komers v »Narodnem domu«. — Dne 18. maja (binkoštno nedeljo): ob 7. zjutraj na Rožniku sv. maša in skupni zajutrek; — ob 9. uri dopoldne zborovanje v »Mestnem domu«; — popoldne ogledovanje Ljubljane in okolice: — ob 7. uri zvečer banket v »Narodnem domu«. — Dne 19. maja (binkoštni ponedeljek): ob 8. uri zjutraj izlet na Gorenjako: Šum, Vintgar in Bled. — Ob 3. uri popoldne obed v jezerskem salonu »Toplice« na Bledu. Ob 1/8. zvečer povratek v Ljubljano. Zvečer sestanek v »Narodnem domu«. Dne 20. maja: ob 7. uri in tričetrt zjutraj izlet v Postojno, obisk jame in ob 2. uri popoldne odhod v Trst. — Udeležniki naj blagovolijo do 25. aprila t. l. pripravljalnemu odboru IV. shoda slovanskih časnikarjev v Ljubljani (gg. dr. u. Karolu Trillerju ali dr. u. Evgenju Lampetu) svojo udeležbo prijaviti. V pokritje stroškov za izdajo brošure blagovoli vsak udeleženec doposlati 10 K. Samostojni predlogi se morajo naznaniti pripravljalnemu odboru v Ljubljani vsaj osem dni pred shodom.

Še niso izginili! Pišejo nam: Še niso izginili iz našega mesta oni podli elementi, ki ne morejo vstrpeti na tržaskih oglah slovenskega jezika.

Pevsko društvo »Kolo« je te dni s plakati naznanilo svojo nedeljako veselico in že takoj prvi dan smo opazili, da je bilo več plakatov potrganih!

Je-li to sad 2000-letne civilizacije, ali je pa morda sad najnovejše »Universita del popolo«?!

Pogreb pokojnega Ivana Gregoriča, ki se je vršil včeraj popoldne ob naznanjeni uri, je bil veličasten. Na dvouprednem mrtvaškem vozu smo opazili tri lepe vence z napisi: »Žalujejo hčere — Nepozabnemu očetu«, »Družina Pečenko — Svojemu prijatelju«, in »Ljubljenski očetu — Družina Trošt«.

V nedogledni vrsti spremljevalcev smo opazili vse, kar šteje naša Škorklja, Kolonja itd. največjih mož okoličanov, in precejšnje število mestnih trgovcev in obrtnikov. Glede nadpisov na vencih moramo zopet izjaviti, da niso bili pravilni!

Zakaj bi se našinci ne posluževali »Novoga pogrebnega zavoda«, ki dela jako v ceno in napravlja na zahtevo pravilne slovenske nadpise?

Drobne vesti. Presepe med ženskami. Predsinoči so se sprle v gostilni

»Alla Speranza« v ulici Giulia 21-letna Josipina Bonn iz ulice Nuova št. 3, 21-letna Karla C. iz ulice Cavazzani in 28-letna Josipina B. iz ulice Bosco. Prepir se je spremenil v pretep in ta je končal s tem, da je 28-letna Jos. B. pograbila nož in zadala ž njim Josipini Bonn štiri rane, dve na glavo, jedno na ramo in jedno na roko. Napadalko so zaprli, a jo potem — ko se je spoznalo, da rane niso težke — zopet izpustili.

V pijanosti. 35-letni mornar Feliks S. Kotora se je sinoči srečal v ul. Crosada z Ivanom Sušekom iz iste ulice in ga brez najmanjšega povoda napadel in oklofutal. Dvema možema, ki sta prihitela Sušku na pomoč, je S. pretel s smrtjo. Valed tega so ga redarji odveli v zapor.

Tatvina. 14-letni Viktor D. ukradel je včeraj v prodajalnici Irene Grego, v ulici Nuova, 2 para nogavic in pobegnil. To pa je zapazila neka deklica, ki je v službi v tej prodajalnici in je naznanila stvar bližnjemu redarju, kateri je dečka ulovil in ga odvedel na policijo.

Kost v grlu. Včeraj zjutraj zadrla se je 26 letnemu težaku Josipu Bonn ribja kost v grlo. Podal se je na zdravniško postajo, kjer mu jo je zdravnik izdrl.

Dražbe promišlani. V petek, dne 11. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo valed saredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promišlani: ulica Pescheria 7, hišna oprava; Kjadin 794, hišna oprava; ulica Sanità 8, tirjatve; ob 11. uri: Škedenj 496, hišna oprava; ulica S. Sebastiano 2, oprema v zalogi, galanterije, klobuki in igrače; ulica Cilino, krčmarska oprema, ob 11. uri in pol: ulica Michelangelo 3, hišna oprava; ob 12. uri: Škorklja 365, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 9^o9 ob 2 uri popoldne 18.7 C.^o — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.1 — Danes plim o 11.17 prelp. in ob 10.14 pop.; oseka ob 5.54 predpoludne in ob 4.13 popoldne.

Društvene vesti.

Odbor političnega društva »Ednost« bo imel v soboto ob 7. uri in pol zvečer svojo sejo.

Pevsko društvo »Slava« iz Sv. Mar. Magdalene Spodnje priredi dne 6. julija t. l. slavosten koncert, v proslavo 10-letnice svojega delovanja. To društvo je v teku teh deset let zaporedoma delovalo s slovansko pesmijo, ne da bi prenehalo niti za en sam trenutek, ter se je tudi radovoljno odzivalo vsakemu vabilu na take slavnosti ter sodelovalo po svoji moči, kjer je le moglo. Pevsko društvo »Slava« se nadeja torej, da se bratska pevska društva iz okolice, kakor tudi iz mesta, odzovejo pozivu na sodelovanje na tem koncertu — in sicer vaako z eno pesmijo. Bližnja pevska društva, ki se mislijo udeležiti in bratski pomagati na tem koncertu, so napročena, da dotično pesem prijavijo odboru pevskega društva »Slava« do 15. maja. V slučaju neugodnega vremena se koncert odloži na dan 13. julija, kar naj druga društva blagovole vzeti na znanje za določanje dnevo v za svoje poletne veselice.

Za zavod sv. Nikolaja so došli naslednji darovi: Kakor pokroviteljica goriška ljudska posejilaica z doneskom 100 K, gospe Marija Mahor 2 K, J. Nemeč v Nabrežini 5 K, Krže Ivanka 5 K, Krže Amalija 5 K, Marianič 1 K, Kenda Katiuka 2 K, Albina Golob Semič 5 K, Milena in Vladko Grdevič po 1 K, g. Fraja Fajdiga c. k. poštar v Sodražici 4 K 10 st., g. profesor Gomilšak 30 K, g. Franja Vončina 1 K, sl. županstvo Bloke 10 K. Srčna hvala vsem!

Blagajništvo.

Preplačila na veselici pevskega zbora bratovščine sv. Cirila in Metodija dne 13. marca:

Gosp. Stemberger 40 st., N. N. 40 st., Wartbeher 40 st., Koritnik Jožefa 2 kroni, Šutej 60 st., Lukančič 60, Vitez Antoa 40 Zlobec 20 st., Kolman 60 st., Kranje 20 st., Gulič 20 st., Levičar 2 K, N. N. 1 K 20 st., Ivanišič 5 K, dr. Gregorin 2 K, Zlobec Ante 60 st., Blažič 20 st., Gerbec 40 st., N. N. 20 st., Pahor 1 K, Zafred 1 K, Martelane A. 40 st., Macarol 1 K, Loeco 20 st., iz Gorice F. Ferfela 2 K, Ing. Šprinčel 2 K. — Srčno se zahvaljuje in želi dobre volje v prihodnost

odbor.

»Slovansko pevske društvo« vabi svoje pevke in pevce na redno pevske vajo

za jutri v petek, dne 11. t. m. v »Slovansko Čitalnico«. Vršile se bodo vaje tudi za opereto »Čevljar baron«.

Gospodarstvo.

Nekoliko praktičnih črtic o trgovstvu.

(Dalje.)

Ako pa je pošiljatev zamudil ali zakasneje provzročil prodajalec sam, potem je sporčiti istemu, da valed njegove krivde se blago ne more več rabiti, ni vsprejeti. Ne sme se pa odlašati (ali celo molčati) z obvestilom do kake prilike, ker bi se molčanje brez prigovora (zglasitve) smatralo za soglašanje ali privoljenje v pošiljatev in kakor znamenje, da se je blago vsprejelo!

Dogaja se tudi, da se je kupeu trgovcu doposlalo več blaga, nego je bilo naročenega! Blaga, doposlana preveč, odjemalec ni dolžan vsprejeti, treba pa, da reklamira pravočasno in poravnava stvar pred vsprejetjem.

Glede blaga, molče prevedenega domov, ali spravljenega v lastno skladišče, in posebnost, če se je blago načelo, je odjemalec ali naročnik izgubil pravico odklonitve in mora plačati.

Isto tako je z več ali dražje zaračunanim blagom, nego je bilo pogojeno. Tudi tega ni smeti načenjati ali prodajati popred, nego je stvar poravnana z odpošiljateljem in pobotana glede cene.

Vsakdanji so tudi slučaji, da se je blago med transportom pokvarilo. Trgovec pošilja navadno hlapca na železnico po blago. Ta naloži na postaji blago, kakoršnje so mu dali. Ko pa je blago prišlo na lice mesta, vidijo, da je pokvarjeno, ali pa, da kaj manjka. Kaj stori navadno naš trgovec v takem slučaju?!

Največkrat se obrača potem samo do veletržca in se mu pritožuje, ga krivi in zahteva od njega povračilo vsega, oziroma mu grozi, da mu odtegne o poravnavi računa. Večina pa trpe škodo, ker si ne znajo pomagati in ne vedo, da imajo pravico v to, da pred prevzetjem na postaji konstatujejo vso škodo in da je železnica odgovorna za pošiljatev za čas transporta. Izvzeti so slučaji, konstatovani o elementarnih neugodah (vis maior). Za blago v steklenicah, ki je po zimski zmrznilo in trpelo, in glede katerega je bilo konstatovano, da ni bilo zadostno omotano in opremljeno po predpisanem naročilu, mora odpošiljatelj sam povrniti škodo, kajti transportne tvrdke se za slučaje vremenskih neugod — mraza, vročine itd. — zavarujejo že vnaprej in znajo dobro odklanjati odgovornost in jamstvo za čas transporta. In težko je radi nepravilnega odpravljanja dobiti od njih kako odškodnino, ker imajo v svojo obrambo v svoji veliki praksi, preveč izhodov in izgovorov. (Pride še.)

Brzjavna poročila.

Umirovljenje in odlikovanje v sodni stroki.

DUNAJ 10. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo Veličanstvo cesar je sodnemu pristavu deželnega sodišča v Trstu, dr. Emilu Spira, povodom zaprosenega začasnega umirovljenja podelil naslov sodnega tajnika.

Južna železnica.

DUNAJ 10. (B.) Listi javljajo, da južna železnica zaključila letošnje leto s primanjkljajem 2.000.000 K. Zato hoče južna železnica v sporazumljenju s prioritarnimi upniki amortizacijski rok onih serij triodstotnih prioritet, ki bi morale biti plačane pred koncem koncesijske dobe, podaljšati do konca koncesijske dobe. Potem hoče tudi skozí gotovo dobo kakih 10 let izvesti poplačanje triodstotnih prioritet s pokupom istih. Prihranitev iz teh dveh sprememb naj zagotovi popolno izplačanje prioritarnih kuponov s sedanjimi obrestmi proti vsem slučajnostim obrata. V ta namen se je uprava južne železnice obrnila do kompetentnega sodišča za imenovanje kuratorja, s katerim bi se, kakor z zastopnikom prioritarnih upnikov, pogajali o tem načrtu.

Dogodki na Kitajskem.

LONDON 10. (B.) »Times« javlja iz Pekinga, da je cesar že pritisnil svoj pečat na dogovor o Mandžuriji in s tem ratificiral istega.

Agitacije v Belgiji.

BRUSELJ 10. (B.) Sinoči so se izgređi ponavljali. V predmestju je tolpa udrla v neko kavarno ter jo oplenila. Izgredniki so streljali iz revolverjev. Trije redarji so bili razjeni. Neka druga tolpa je metala kamenje v cerkev jezuitov in semenišče. Pred poli-

cijsko pisarno so se se ljudje zbirali v množicah, o čemer se je streljalo iz revolverjev.

Državni zbor.

DUNAJ 10. (B.) Zbornica poslancev.

Predsednik je otvoril sejo ob 10. uri 15 min. Po prečitaju došlih spisov je zbornica takoj prešla v nadaljevanje glasovanja. Vsprejete so bile vse resolucije izvzemši št. 22 in 23. Ko se je razglašalo postopanje, določeno za glasovanje o Plojevi resoluciji, so Venemci zapustili dvorano izvzemši one, ki so odpadli od Schönereja.

Krščanski socijalisti so se vzdržali glasovanja. Poslanec Wolf je protestiral proti načinu glasovanja in je zaklical: »to je neumno, to je naravnost bedasto!« Mej glasovanjem po imenih je posl. Wolf iz nekega budjevoviškega lista na glas čital sklepe budjevoviškega mestnega sveta v stvari obrtne šole. Predsednik je prosil Wolfa, naj miruje, poslednji je odgovoril: »Prosim Vas, ne pustite tako glasovati, to je bedasto!«

Med nadaljnjim glasovanjem je Wolf nadaljeval z glasnim čitanjem in sta tudi posl. Herzog in Schreiter neprestano motila glasovanje. Ob klicanju svojega imena je vskliknil Wolf: »odklanjam glasovanje s protestom proti taki bedasti gorostasnosti.« — Predsednik je enunciral, da je predlog Plojev vsprejet z 2.2 glasovi proti 69. Resolucija Kurzeva za osnutje šole za lesno obrt v Domažlicah je bila vsprejeta. O glasovanju resolucijskega predloga Hannichovega (ustanovitev obrtne šole na nemškem severozapadu Češke) je prišlo do hrupnih prizorov.

Venemci so zasramovali one člane katoliške ljudske stranke, ki se o glasovanju niso dvignili. Predsednik je zvonil dlje časa; ko je navtaval m'r, je naznanil predsednik, da je zbornica vsprejela Hannichov predlog. Wolf je še nekoliko časa ropotal proti predsedstvu in katolški ljudski stranki ter je potem zapustil dvorano. Na to je začela razprava o nadaljnem naslovu »ljudske šole« in je začel govoriti posl. Schreiter.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoja
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA

za čopiče in ščetke

Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specialiteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolci prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjčkov itd.

Vse po jako niskih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vogal
VIA LIMITAZZA
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Ribergo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarj, arcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa: obrod
ali železnico FRANKO.

Zahvala

Popisane rodbine izrekajo svojo iskreno zahvalo vsem onim blagim osebam, ki so povodom smrti nepozabnega jim očeta, brata, starega očeta in tasta

Josipa Cotiča

na kateri koli način izkazali svoje sočutje, oziroma izrazile svoje sožalje. Vsem, ki so se nas blagohotno spominjali ob tej priliki, hvala iz globe srca.

V VIPAVI, 9 aprila 1902.

Rodbine Cotičeva, Mercinova, Uršičeva in Silvestrova.

Dve stanovanji

se oddasti, eno s 2 sobami in kuhinjo (samo za poletni čas) in drugo s 4 sobami in kuhinjo. Vsakemu stanovanju se dodá tudi kos vrta.

Ponudbe: Ivan Suban Sv. Ivan 476.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 gl. nagrade).

Gostilna „Al Transwaal“.

prej »Antico Gobbo« Via dello Scoglio. (nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botliškah.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglišče. Svojim rojakom se toplo priporoča

Fran Benčić, krčmar.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom poštним, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreželi edino razprodajo novoiznajdene originalne genske 14 karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, „stav glashütte“. Te ure imajo protimagnetične precizne k

urni stroj so najtačnejše regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pisarno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospe ali dame le 16 kron poština in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam možnost od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospe ali dame (tudi ovrtnice) po 3 — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzetju ali predplačilo.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Instalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč.

Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.

Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopalšč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,

Mline, Podjetja za napravlanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno slo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je prevzel slavnoznan zastop

mestne pivovarne v Budjejevicah

(Češko, ustanovljena 1795.)

in da se nahaja zaloga piva v ulici Molino piccolo št. 6. ter da toči pivo iz te pivovarne v svojem lastnem restavrantu v Barkovljah. Vsled svojih posebnih lastnosti, čistosti in vzdrževanju, prekuša to pivo znatno plzensko.

Pivo iz mestne pivovarne v Budjejevicah

je opravičeno priznavati si prvo mesto mej vsemi češkimi pivami.

Pričuje cenjenih naročb, bodi na sodčke, bodi steklenice, beleži se

z odličnim spoštovanjem

Jh. Kondr.

Telefon 1514.

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr. častništvo, vladni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

O brniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 71

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietá št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohišstvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohišstva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohišstva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohišstva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrške

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbior boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.